

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ 2006

Σύντροφοι, συντρόφισσες,

1. Στο επίκεντρο των συζητήσεών μας ήταν και παραμένει το ισχυρό ΠΑΣΟΚ. Όχι γιατί είναι αυτοσκοπός για εμάς ένα ισχυρό κόμμα. Αυτοσκοπός είναι για όσους έχουν υποκαταστήσει την κομματική λειτουργία στην άσκηση πολιτικής.
2. Εμάς, που έχουμε αμφισβητήσει το κάθε κατεστημένο, τέτοιου είδους εξουσία, τέτοιου είδους δύναμη δε μας ενδιαφέρει. Για μας η εξουσία είναι όργανο αλλαγής της κοινωνίας. Για να ανοίξει το δρόμο στην πρόοδο του λαού. Για να υπερασπίσει την εθνική ανεξαρτησία, τη λαϊκή κυριαρχία, την κοινωνική απελευθέρωση, την πολιτική δημοκρατία. Έτσι καταλαβαίνουμε εμείς την άσκηση της πολιτικής. Αυτή είναι η διαφορά μας από τη συντηρητική παράταξη με όλες τις μορφές της, παλιές, μοντέρνες ή και υπερμοντέρνες. Δε ζητάμε ισχυρό ΠΑΣΟΚ για τον εαυτό μας. Το ζητάμε για να το ρίξουμε στη μάχη για την ισχυρή Ελλάδα. Ισχυρό ΠΑΣΟΚ για ισχυρή Ελλάδα, εκεί βρίσκεται το νόημα του Συνεδρίου μας. Αυτό είναι το σύνθημα του αγώνα μας σήμερα.
3. Το ΠΑΣΟΚ έγινε ισχυρό κόμμα γιατί έτσι το θέλησε ο ελληνικός λαός. Ήταν ανάγκη ιστορική για την Ελλάδα να υπάρξει ένα μεγάλο κόμμα εθνικής ανεξαρτησίας, ένα κόμμα του πατριωτικού σοσιαλισμού. Για να προχωρήσει ο τόπος. Για να

μπορέσει ο λαός να κάνει πραγματικότητα τα προοδευτικά του αιτήματα. Για να δει την κυβέρνησή του να αγωνίζεται μαζί του για την εθνική ανεξαρτησία, τη λαϊκή κυριαρχία, την κοινωνική δικαιοσύνη.

4. Το ΠΑΣΟΚ έβγαλε τον τόπο οριστικά από τα αδιέξοδα των εσωτερικών συγκρούσεων ανάμεσα σε ξεπερασμένες ηγεσίες, ανάμεσα σε ξεπερασμένα πολιτικά κατεστημένα τόσο στη Δεξιά όσο και στην Αριστερά που επιβίωναν από τον εσωτερικό διχασμό. Πρόσφερε ενότητα και ρεαλιστικές λύσεις στα προβλήματα του λαού. Έβγαλε τον τόπο από την παγίδα της στείρας αντιπαράθεσης των δύο άκρων. Το κόμμα που γεννήθηκε από την έμπνευση του Ανδρέα Παπανδρέου, το κόμμα που γιγαντώθηκε με τη δουλειά όλων μας, που το στήριξε με θυσίες ο εργαζόμενος, ο μέσος Έλληνας, ο μη προνομιούχος Έλληνας, ο απλός, ο τίμιος λαϊκός αγωνιστής, αυτό το κόμμα δεν το άγγιξε η τυχοδιωκτική συμπαράταξη του '89, δεν το κλόνισε η αποχώρηση του ιδρυτή του. Είναι κόμμα με όραμα, κόμμα με προοδευτικό πρόγραμμα για μια μεγάλη αλλαγή της κοινωνίας. Το ΠΑΣΟΚ ανήκει σε όλη την προοδευτική Ελλάδα, στις παραδόσεις της, στις θυσίες της, συνεχίζει τους παλιούς της αγώνες, τους δικαιώνει στο σήμερα, τους χτίζει ένα γεφύρι για το αύριο. Το ΠΑΣΟΚ ήταν η απάντηση της Ελλάδας σ' όσους θέλησαν να της στερήσουν την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία, την κοινωνική δικαιοσύνη και την πολιτική ελευθερία. Το ΠΑΣΟΚ είναι ξανά σήμερα η απάντηση της Ελλάδας σε κείνους που θέλουν να την κρατήσουν στάσιμη για να διατηρήσουν προνόμια

ξεπερασμένων εποχών.

Σύντροφοι και Συντρόφισσες,

ναι!

5. Σχεδιάζουμε την Ελλάδα του 2006. Σχεδιάζουμε μια νέα απελευθέρωση για τον τόπο. Δε θα έχει τα γνωρίσματα της απελευθέρωσης που γνώρισαν οι παλιότεροι ανάμεσά μας στο τέλος του πολέμου. Δεν θα έχει το πάθος της απελευθέρωσής μας από τη στρατιωτική χούντα. Αλλά θα είναι η συνέχεια εκείνων των απελευθερώσεων σε μια διαφορετική διάσταση. Ξεκινάμε για να απελευθερώσουμε τις δημιουργικές, τις παραγωγικές δυνάμεις της ελληνικής κοινωνίας. Από σήμερα μέχρι το 2006 θα κινητοποιήσουμε όλες τις ζωντανές δυνάμεις του τόπου, όλη την εργατικότητα, όλη την επιχειρηματικότητα, όλη την οργανωτική ικανότητα, όλη την πολιτική συνείδηση του λαού μας. Δε φτάνει να κινηθούμε μονόπλευρα στον οικονομικό τομέα. Θα κινδυνεύσουμε να αποτύχουμε. Η οικονομία δε λειτουργεί μόνη της. Δε λειτουργεί μέσα σε κοινωνικό κενό. Πρέπει να δώσουμε τη μάχη σε πολλά μέτωπα, να ολοκληρώσουμε τις στρατηγικές μας σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη, τη θέση της Ελλάδας στο διεθνή περίγυρό της, την εσωτερική μας συνοχή, την πολιτισμική μας ταυτότητα και δημιουργία.

6. Πρέπει συγχρόνως να δώσουμε και να κερδίσουμε μια μάχη καθαρά πολιτική. Πιστεύουμε στην καίρια σημασία, στην αναγκαιότητα της πολιτικής. Στην ικανότητά της να εκφράζει και να συνθέτει σε ενιαίο σύνολο τις διάφορες κοινωνικές

επιδιώξεις, τα διάφορα κοινωνικά ρεύματα. Μας έχουν πολλές φορές χαρακτηρίσει κόμμα πολυσυλλεκτικό. Είναι αλήθεια ότι το ΠΑΣΟΚ διακρίθηκε για την ικανότητά του να απευθύνεται σε ευρύτατα στρώματα του λαού και της κοινής γνώμης. Αλλά το μυστικό της δύναμής μας δεν ήταν μόνο στην ποικιλία ή στην πολλαπλότητα των υποστηρικτών του. Ήταν κυρίως στην ικανότητά μας να συνθέτουμε όλη την ποικιλία των ρευμάτων και των στρωμάτων που το αγκάλιασαν σε ένα συνεκτικό σύνολο με ενιαίο, παλλαϊκό στόχο. Αυτή η ικανότητά μας είναι που μας ανάδειξε σε κόμμα πανεθνικό και όχι σε συντεχνιακό συνονθύλευμα.

Οι συντεχνιακές αντιλήψεις πολλές φορές αντιτάχθηκαν στους εθνικούς στόχους του ΠΑΣΟΚ. Από το 1987 ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε στιγματίσει τον ξεσηκωμό των ρετιρέ. Έτσι είχε χαρακτηρίσει τις απεργίες υψηλόμισθων υπαλλήλων που ταλαιπωρούσαν το κοινό για να επιτύχουν ακόμη μεγαλύτερα οφέλη. Είχε μιλήσει για συντεχνίες αποφασισμένες να διαλύσουν τον τόπο. Δεν το πέτυχαν τότε. Δε θα το πετύχουν ούτε σήμερα. Οι συντεχνιακές αντιλήψεις δίνουν την τελευταία τους μάχη. Είναι πια ώριμες οι συνθήκες για να τελειώνουμε μια για πάντα με τη συντεχνιακή πολυδιάσπαση της ελληνικής κοινωνίας. Είναι αίτημα των καιρών στην εθνική ενότητα, που υπήρξε το πρώτο μεγάλο επίτευγμα του ΠΑΣΟΚ, να προσθέσουμε τη διάσταση της κοινωνικής ενότητας. Να οικοδομήσουμε τη συνεκτικότητα του ίδιου του κοινωνικού ιστού. Αυτό θα είναι το δεύτερο μεγάλο μας βήμα, το μεγάλο σημερινό μας καθήκον. Καμιά οπισθοδρομική συντεχνιακή

εξέγερση δε θα μας κάνει να εγκαταλείψουμε την αποστολή μας. **Είμαστε οι αρχιτέκτονες μιας μεγάλης κοινωνικής αλλαγής.** Προχωρούμε για την Ελλάδα του 2006. Θα υπάρχουν και σε κείνη την Ελλάδα ομάδες με αντιμαχόμενα συμφέροντα. Δε σκοπεύουμε να καταργήσουμε τις αντιθέσεις των συμφερόντων. Θα ήταν εξωπραγματικό. Σκοπεύουμε, όμως - και μπορούμε - να κάνουμε τις αντιθέσεις αυτές να λειτουργήσουν μέσα σε πλαίσια, μέσα σε γενικούς κανόνες εξ ίσου ισχυρούς και δεσμευτικούς για όλους. Για να πάψουν τα επί μέρους συμφέροντα να λειτουργούν διαλυτικά. Για να αποδεχθούν την υπεροχή του γενικού συμφέροντος. Για να φτάσουμε στο σημείο που, με τον υγιή συναγωνισμό μεταξύ τους, παράλληλα με το ιδιωτικό θα υπηρετούν και το γενικό συμφέρον.

7. Και εδώ η αποστολή μας συναντιέται με την αποστολή του σύγχρονου σοσιαλισμού σε παγκόσμια κλίμακα. Ο σύγχρονος σοσιαλισμός στέκεται αντιμέτωπος με το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης των αγορών. Ο κίνδυνος διάλυσης του κοινωνικού ιστού, που σε μας προέρχεται κυρίως από την αμυντική αντίδραση αναχρονιστικών συμφερόντων, σε παγκόσμια κλίμακα είναι αποτέλεσμα μιας νέας τεχνολογικής και οικονομικής επανάστασης που οδηγεί σε παροξυσμό τις ανταγωνιστικές τάσεις της οικονομίας της αγοράς. Κοινός παρονομαστής και στις δύο καταστάσεις: η ανεξέλεγκτη δράση. Κοινή μέθοδος αντίδρασης, ο κοινωνικός έλεγχος. Όταν, όμως, οι δυνάμεις της οικονομικής και της κοινωνικής αναρχίας παγκοσμιοποιούνται, για να τις αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά

πρέπει και οι δυνάμεις του κοινωνικού ελέγχου να αναπτυχθούν αντίστοιχα σε παγκόσμια κλίμακα. Για εμάς, τους Ευρωπαίους σοσιαλιστές, ο προνομιακός χώρος τέτοιας ανάπτυξης είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αλήθεια ότι αρχικά την Ευρώπη την προώθησαν για δικούς τους σκοπούς συντηρητικοί πολιτικοί ηγέτες. Από τότε τα πράγματα άλλαξαν. Οι σοσιαλιστικές δυνάμεις έχουν διεκδικήσει με επιτυχία τη θέση τους. Έχουν ανοίξει δρόμους για το πρόγραμμά τους. Έχουν αποτυπώσει τη δική τους σφραγίδα σε μια ολόκληρη σειρά από τις πολιτικές της Ευρώπης. Για να περιορισθώ στα τελευταία μόνο χρόνια: Οι πολιτικές για την απασχόληση, η κοινωνική Ευρώπη, οι προτεραιότητες που αποφασίσθηκαν στο Μανιφέστο του Μιλάνου δείχνουν το δρόμο. Ο χώρος της Ευρώπης γίνεται ολοένα περισσότερο δικός μας, η συναδέλφωση των Ευρωπαϊκών λαών είναι στόχος που ταιριάζει πολύ περισσότερο στη δική μας ιδεολογία. Η σημερινή Ευρώπη είναι η βάση μας για μια σοσιαλιστική πολιτική με παγκόσμια εμβέλεια.

Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα γεγονός. Δεν την επιλέγουμε, υπάρχει. Έχει θετικές πλευρές για την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, για τις επενδύσεις, για την επέκταση της εκβιομηχάνισης στον Τρίτο Κόσμο, για τη δημιουργία συνολικά ευημερίας. Εμείς, όμως, από τη σοσιαλιστική μας σκοπιά επισημαίνουμε και μια σειρά από κινδύνους. Υπάρχει ο κίνδυνος η αύξηση της χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας να οδηγήσει την πραγματική οικονομία σε αλληπάλληλες κρίσεις. Υπάρχει ο κίνδυνος να μεγαλώσει στον κόσμο η φτώχεια και η ανισότητα

ανάμεσα στους λαούς. Υπάρχει ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθεί το χαμηλό βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων του Τρίτου Κόσμου για να συμπιεσθούν οι κοινωνικές κατακτήσεις των εργαζομένων στις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες. Υπάρχει ο κίνδυνος μιας δυαδικής οικονομίας και στην Ευρώπη, με έναν πλούσιο τομέα, ικανό να επωφελείται από τις παγκόσμιες ευκαιρίες και έναν τομέα περιθωριοποιημένο, που θα εισπράττει μόνο τις ζημιές από την ένταση του ανταγωνισμού. Ποια είναι λοιπόν η μεγάλη πρόκληση για εμάς τους Ευρωπαίους σοσιαλιστές. Είναι να δημιουργήσουμε, σε παγκόσμια κλίμακα, ρυθμιστικούς μηχανισμούς και μηχανισμούς κοινωνικής παρέμβασης ανάλογους με εκείνους που λειτουργούν στο εσωτερικό των χωρών μας, εξασφαλίζοντας, εκεί όπου λειτουργούν σωστά, **μια ανταγωνιστική οικονομία με ανθρώπινο πρόσωπο**. Να πετύχουμε και να διασφαλίσουμε το ζύγι ανάμεσα σε παραγωγικότητα και κοινωνική δικαιοσύνη.

Η αποκατάσταση ισχυρών μηχανισμών κοινωνικής συνοχής γίνεται έτσι το επίκεντρο της σύγχρονης πολιτικής και για την Ελλάδα και για την Ευρώπη. Γύρω από αυτό τον πυρήνα θα γραφτεί ένα νέο μεγάλο κεφάλαιο αγώνων της παράταξής μας που θα δικαιώσει την εμμονή και την πίστη μας στην πολιτική. Σε τούτο διαφέρουμε ριζικά από τους συντηρητικούς μας αντιπάλους που έχουν αλλοτριώσει τη σκέψη τους στη νεοφιλελεύθερη ουτοπία του αυτοματισμού της αγοράς. Οι κοινωνικές εξελίξεις δεν προχωρούν με αυτοματισμούς, συντροφισσες και σύντροφοι. Ούτε κινούνται στη βραχυπρόθεσμη επιφάνεια της κοντόθωρης επικαιρότητας.

Χρειάζονται όραμα, χρειάζονται προοπτικές μακροπρόθεσμες, χρειάζονται δουλειά βάθους, χρειάζονται πρωτοβουλία, χρειάζονται συνειδητές κοινωνικές επιλογές. Χρειάζονται πολιτικό κόμμα ικανό να συλλάβει τις νέες επιλογές, να τις εκλαϊκεύσει, να συσπειρώσει γύρω τους την πλειοψηφία. Αυτές τις προϋποθέσεις της κοινωνικής αλλαγής καμιά αγορά, ούτε κανένα δήθεν υπερσύγχρονο σύστημα επικοινωνίας δεν τις προσφέρει αυτόματα. Είναι έργο δικό μας να τις δημιουργήσουμε. Το ισχυρό ΠΑΣΟΚ είναι το εργαλείο μας για τη μεγάλη κοινωνική αλλαγή του 2000. Αυτό που περιμένει ο λαός από το Συνέδριο μας, αυτό έχουμε υποχρέωση να του προσφέρουμε.

8. Ένα κομματικό Συνέδριο φυσικό και απαραίτητο είναι να ασχοληθεί και με διαδικαστικά ζητήματα. Φυσικό και ωφέλιμο είναι να συζητήσει για τη θέση των μελών του, για τις εσωκομματικές μας διαδικασίες, για την ανάδειξη των στελεχών του, για την πειθαρχία και τον έλεγχο της δουλειάς. Όλα αυτά είναι απαραίτητα και επιβάλλεται να γίνουν σωστά. Το ισχυρό κόμμα στηρίζεται και στις ορθές εσωκομματικές διαδικασίες. Είναι, όμως, επικίνδυνο η εσωκομματική διαδικασία να γίνεται αυτοσκοπός. Πολλά μεγάλα κόμματα αδυνάτισαν, διασπάσθηκαν και τελικά διαλύθηκαν γιατί υποκύψανε στον πειρασμό να υποκαταστήσουν τη διαδικασία στην ουσία. Δε θεμελιώνεται στις διαδικασίες ή στους μηχανισμούς εξουσίας η πολιτική δύναμη. Το θεμέλιο, η βαθύτερη πηγή δύναμης για το κόμμα είναι οι ιδέες του, η απόφασή του να αγωνιστεί για αυτές τις ιδέες, η ανάλυσή του για τη συγκεκριμένη κατάσταση, οι

εύστοχες τοποθετήσεις του απέναντι στα γεγονότα, η επικοινωνία του με το λαό. Πολιτική σημαίνει την ικανότητα να συνδυάζουμε ταυτόχρονα όλα αυτά τα στοιχεία. Πιστεύουμε στην αξία της αληθινής πολιτικής. Δεν πιστεύουμε στα πολιτικάντικα τερτίπια. Πιστεύουμε στη νέα πολιτική, την πολιτική της αλήθειας, της ειλικρίνειας, του ρεαλισμού. Έτσι πολιτεύθηκε το ΠΑΣΟΚ όταν κέρδισε τις μεγαλύτερες νίκες του. Έτσι θα πολιτευθεί και στη νέα εποχή που ανοίγεται μπροστά μας για να κερδίσει νέες νίκες.

9. Σχεδιάζουμε την Ελλάδα του 2006 αλλά δεν έχουμε την άνεση να τη σχεδιάσουμε ελεύθερα, αδιαφορώντας για υφιστάμενους κανόνες ή περιορισμούς του παγκόσμιου συστήματος. Και μέσα και έξω από τη χώρα αντιμετωπίζουμε εμπόδια. Πρέπει να τα υπερνικήσουμε. Στην ταραγμένη περιοχή μας μεγαλώνει η ένταση, οι εξοπλισμοί, οι ένοπλες συγκρούσεις. Τα Βαλκάνια κινδυνεύουν να ξαναγίνουν πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης. Στην προοπτική του 2006, για την Ελλάδα είναι απαραίτητη η ειρήνη. Αποτελεί ζωτικό συμφέρον της χώρας να αντιστραφεί η πορεία της έντασης, να επικρατήσει καθεστώς ειρηνικής συνεργασίας, να προχωρήσουμε στη μείωση των εξοπλισμών, να οικοδομήσουμε στα Βαλκάνια μια ζώνη ειρηνικής συνεργασίας. Να μείνουν απερίσπαστοι οι λαοί της Βαλκανικής στο έργο της τόσο επικίνδυνα καθυστερημένης οικονομικής τους ανασυγκρότησης. Στην προοπτική του 2006 η Ελλάδα έχει να παίξει στην περιοχή μας πολιτικά σταθεροποιητικό και οικονομικά δημιουργικό ρόλο. Συμμετέχουμε ενεργητικά σε όλες τις προσπάθειες για την αποκατάσταση της ειρήνης μέσα στα

πλαίσια της δικαιοσύνης για τους λαούς, του σεβασμού των συνθηκών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της τήρησης της διεθνούς νομιμότητας. Η Ελληνοαλβανική συνεργασία αποτελεί το καλλίτερο παράδειγμα για τις δυνατότητες επιτυχίας μιας τέτοιας πολιτικής. Και δεν είναι το μόνο. Στόχος μας μέχρι το 2006, στο βαθμό που παγιώνονται ειρηνικές εξελίξεις, είναι να διευρύνουμε τα ελληνικά επενδυσιακά ανοίγματα στις βαλκανικές οικονομίες. Να προωθήσουμε την όσο το δυνατόν ταχύτερη ένταξη των βαλκανικών γειτόνων μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα είναι μεγάλη επιτυχία και για μας και για αυτούς και για την Ευρώπη αν το 2006 τα Βαλκανικά κράτη βρίσκονται, αν όχι μέσα, στον προθάλαμο πάντως της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Η ευθύνη μας στα Βαλκάνια είναι ευθύνη για την ειρήνη, τη συνεργασία, την προκοπή.**

- 10.**Επιθυμία δική μας θα ήταν κάτι παρόμοιο να ισχύσει και για την Τουρκία. Υποστηρίζουμε τον Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας στο βαθμό, φυσικά, που η ίδια η γειτονική μας χώρα θέλει να υιοθετήσει, στο εσωτερικό της και στις εξωτερικές της σχέσεις, τις αρχές, το διεθνές δίκαιο και το κράτος δικαίου πάνω στο οποίο στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο γενικός προσανατολισμός των διεθνών μας σχέσεων είναι προσανατολισμός ειρήνης και συνεργασίας με όλους τους γείτονές μας. Δε φτάνει, όμως, να το θέλουμε εμείς. Πρέπει να βρίσκουμε ανταπόκριση. Από την πλευρά της Τουρκίας, όχι μόνον ανταπόκριση δε βρίσκουμε, αντιμετωπίζουμε εχθρότητα, εδαφικές απειλές, μεθοδευμένη, επίμονη, μακροπρόθεσμη,

επικίνδυνη επιθετικότητα. Αντιμετωπίζουμε τη νοοτροπία μιας άλλης, μιας ξεπερασμένης πολιτισμικής εποχής.. Η επιθετικότητα εναντίον των γειτόνων είναι ο μόνος τρόπος για τους Τούρκους στρατοκράτες να δικαιώσουν το ρόλο τους απέναντι στον ίδιο τους το λαό που καταδυναστεύουν.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν επιζητεί φιλοπόλεμη στάση ούτε εξοπλιστικό ανταγωνισμό με την Τουρκία. Δεν καλλιεργούμε πολεμική υστερία. Παίρνουμε σταθερά όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτρεπτική δύναμη της χώρας, για την άρτια εξοπλιστική της επάρκεια. Στεκόμαστε όρθιοι στις εθνικές μας παραδόσεις. Ο τουρκικός επεκτατισμός δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με βραχυπρόθεσμες κινητοποιήσεις ή με στιγμιαίες εξάψεις. Πολύ λιγότερο με αντανakλαστικές αντιδράσεις όξυνσης, που παίζουν μόνο το παιχνίδι της Τουρκίας. Στη επιθετικότητα της Τουρκίας επιβάλλεται να αντιτάξουμε μια μεγαλόπνοη, μακροπρόθεσμη ελληνική απάντηση. Το ΠΑΣΟΚ καλεί τον ελληνικό λαό να συνειδητοποιήσει αυτή την πραγματικότητα και να στοιχηθεί στη μόνη βιώσιμη απάντηση για μια νικηφόρα ειρηνική έξοδο από την ελληνοτουρκική αντιπαράθεση. Ο αληθινός πατριωτισμός δε γίνεται με στιγμιαίες εξάψεις. Δεν ζητάμε από τον ελληνικό λαό να στρατευθεί για κραυγές και για πορείες στους δρόμους. Του ζητάμε να επιστρατεύσει τις δυνάμεις του για μian εκστρατεία μεγάλης έκτασης. Να κάνει την Ελλάδα παντοδύναμη σε όλα της τα μέτωπα, ιδιαίτερα στο εσωτερικό της. Μόνο μια ισχυρή Ελλάδα θα είναι ικανή να αντιτάξει αποτελεσματικά, αν χρειαστεί σαν έσχατο μέσο και τη

στρατιωτική της δύναμη.

Η Ελλάδα δεν εκφοβίζεται. Δεν πρόκειται να διστάσει αν έρθει η κρίσιμη ώρα. Αλλά στόχος της δεν είναι να επισπεύσει να έρθει αυτή την ώρα. Είναι να προλάβει και να αποτρέψει τη σύγκρουση. Αυτό το πετυχαίνουμε, ισχυροποιώντας όχι μόνο τη στρατιωτική, αλλά τη συνολική μας θέση.

Το Κυπριακό και η επίλυσή του, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, αποτελεί ύψιστη εθνική προτεραιότητα. Κύπρος και Ελλάδα συγκροτούν ένα αρραγές μέτωπο. Οποιαδήποτε επιθετική επεκτατική ενέργεια της Τουρκίας στην Κύπρο θα βρει την άμεση και αποφασιστική απάντηση της Ελλάδας, όπως έχουμε καθορίσει στο ενιαίο αμυντικό δόγμα.

Όμως καμιά ανάλυση, καμιά θωράκιση δεν επαρκεί, αν δεν υπάρχει ομοψυχία. Ομοψυχία για τα μείζονα, τα εθνικά, τα αδιαπραγμάτευτα. Γι' αυτό το αυτονόητο, πρέπει κάποτε να πάψουμε να δίνουμε μάχες.

11. Η Ελλάδα ενισχύει τη θέση της και το κύρος της στο διεθνή περίγυρό της στη μείζονα περιοχή των ζωτικών της συμφερόντων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα Βαλκάνια.

Φέραμε την Ελλάδα στο κατώφλι του ενιαίου νομίσματος και της ομάδας των χωρών που το συγκροτούν. Η είσοδος της Ελλάδας στο Ευρώ θα ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο για τη χώρα,

τον Έλληνα πολίτη. Θα ισχυροποιήσει οικονομικά αλλά και πολιτικά την Ελλάδα και γι' αυτό η Τουρκία πρώτα απ' όλα αγωνίζεται να ματαιώσει το στόχο αυτό.

Ανοίξαμε την πόρτα για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Πρόκειται για ιστορικής σημασίας εξέλιξη για την Κύπρο, την Ελλάδα, την περιοχή συνολικά.

Ομαλοποιήσαμε και αναπτύξαμε τις σχέσεις μας με όλες τις γειτονικές χώρες. Γίναμε συντελεστές σταθερότητας, συνεργασίας, ασφάλειας και ευημερίας. Θέσαμε τις νέες βάσεις για τη Διαβαλκανική Συνεργασία. Πραγματοποιήσαμε την πρώτη στην ιστορία Βαλκανική Συνάντηση Κορυφής στην Κρήτη.

Εγκαινιάσαμε πρωτοβουλίες για την ειρηνική επίλυση των προβλημάτων στην περιοχή. Και ο σταθεροποιητικός μας ρόλος αναγνωρίζεται από όλους.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση προωθήσαμε τους στόχους μας στη διαπραγμάτευση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, στην αναμόρφωση των πολιτικών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι διεθνείς οργανισμοί αναγνωρίζουν και επικροτούν τα οικονομικά επιτεύγματα της χώρας μέσα στην τελευταία τριετία.

Διαμορφώσαμε μια νέα θέση ισχύος στη δομή του NATO.

Αλλά δε σκοπεύουμε να φυλακίσουμε τον προβληματισμό μας για τις διεθνείς σχέσεις στα ασφυκτικά πλαίσια της Τουρκικής απειλής, όσο σοβαρή και αν την πιστεύουμε. Μαζί με τους συντρόφους μας, τους άλλους Ευρωπαίους σοσιαλιστές έχουμε να παίξουμε ένα ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής

φυσιογνωμίας του κόσμου στο σύνολό του. Θα αγωνιστούμε για μια νέα αρχιτεκτονική στις διεθνείς σχέσεις. Αρχιτεκτονική στηριγμένη στη συνεργασία και την αμοιβαία εξισορρόπηση μιας σειράς περιφερειακών πόλων. Ένας, ο σημαντικότερος, από τους πόλους αυτούς είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι σοσιαλιστές δεν αποβλέπουν σε μια διπλωματία ισορροπίας στρατιωτικών δυνάμεων. Αποβλέπουν σε σχέσεις συνεργασίας ανάμεσα σε ισότιμες οικονομικοκοινωνικές περιφερειακές ενώσεις. Είναι μια μεγάλη πολιτική, όχι μόνον ιδεολογική αλλά και πρακτική. Εκεί θα βρει τη θέση της και η Ελλάδα του 2006, κατακτώντας μια ουσιαστική ισοτιμία, ένα δημιουργικό ρόλο, στη νέα διεθνή κοινότητα.

12.Η Ελλάδα ενισχύει την οικονομική της θέση, επιταχύνοντας τους ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας, κάνοντας την Ελλάδα κέντρο επενδυσιακής δραστηριότητας όχι μόνο για τον εαυτό της αλλά για όλο της το βαλκανικό της περιβάλλον. Το μεγάλο μας χαρτί στην οικονομία είναι η σταθερή ένταξη της χώρας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Δεν πρόκειται να μιλήσω εδώ άλλο για την ένταξη στην ΟΝΕ. Τα έχουμε πει πολλές φορές, σας είναι γνωστά, μερικά από τα ωφελήματα, όπως η μείωση των επιτοκίων, η δραματική πτώση του πληθωρισμού, είναι πια αντικείμενο της καθημερινής εμπειρίας. Στην προοπτική του 2006 οικονομική ένταξη στην Ευρώπη σημαίνει περισσότερα πράγματα. Σημαίνει ένταξη της οικονομίας σε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο επενδύσεων, σημαίνει αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού σε σύγχρονα προϊόντα και μεθόδους, σημαίνει αύξηση της παραγωγικότητας στα επίπεδα των

προχωρημένων χωρών της Ευρώπης. Μόνο με την άνοδο της παραγωγικότητας μπορούμε να φθάσουμε και στην Ελλάδα ευρωπαϊκού επιπέδου εισοδήματα. Με τις δικές μας προσπάθειες, φυσικά, αλλά η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση μας εξασφαλίζει περιβάλλον ικανό να τροφοδοτήσει την απογείωση της οικονομίας μας. Την επόμενη εβδομάδα θα δώσουμε στο Βερολίνο άλλη μια μεγάλη μάχη για την ανάπτυξη και την ευημερία του ελληνικού λαού μέχρι το 2006. Μια μάχη για τους κοινοτικούς πόρους της επόμενης 7ετίας. Αυτές είναι οι μεγάλες μάχες για το μέλλον αυτού του τόπου για την προκοπή όλων μας για τις προοπτικές των παιδιών μας. Και για τη μάχη αυτή χρειάζεται συσπείρωση στα μετόπισθεν, ομοψυχία. Αυτή μας εμψυχώνει στις μεγάλες μάχες. Και για άλλη μια φορά σε πείσμα τόσων θα βγούμε νικητές.

13.Η Ελλάδα ενισχύει την εσωτερική της συνοχή, αναβαθμίζοντας την αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα στο έργο της προστασίας και της συμπαράστασης στον πολίτη. Δεν θα προχωρήσουμε στην Ελλάδα του 2006 κάνοντας βραχυπρόθεσμη διαχείριση των προβλημάτων, ούτε μπορούμε γυρνώντας ένα διακόπτη ν' αποτρέψουμε τη χρόνια υπολειτουργία και κακολειτουργία του κράτους. Θα αντιμετωπίσουμε τη βασική εξυγίανση του δημόσιου τομέα με την ίδια αποφασιστικότητα που αντιμετωπίσαμε την εξυγίανση του χρηματοοικονομικού τομέα της οικονομίας στην πορεία προς την ΟΝΕ. Θέλουμε ένα κράτος της αξιοκρατίας, της δικαιοσύνης, της διαφάνειας και της δημοκρατίας. Το κράτος

που ασφαλίζει τον πολίτη και από την τυραννία των ισχυρών, αλλά και από την αυθαιρεσία των ομοίων του. Το κράτος δίπλα στον πολίτη. Το κράτος που οργανώνει την ελευθερία όλων. Για τέτοιο κράτος ελεύθερο μιλάμε, για τέτοιο κράτος ελεύθερο αγωνιζόμαστε. Θα προασπίσουμε τις βασικές λειτουργίες του κράτους γιατί έτσι προασπίζουμε μερικές από τις πιο βασικές προϋποθέσεις της κοινωνικής συνοχής, της κοινωνικής επιβίωσης. Παράλληλα θα επιδιώξουμε ένα **κοινωνικό κράτος** ικανό πρώτιστα να επιβιώσει οικονομικά με υγιείς πόρους, χωρίς να βυθίζεται στα χρέη. Για να είναι πάντα σε θέση να παρέχει τη βασική εγγύηση που χρειάζεται σε όσους έχουν πράγματι ανάγκη. Ας το καταλάβουμε: Είναι κοινωνικά άδικο να συντηρούμε ένα κοινωνικό κράτος πλουσιοπάροχο ίσως για μερικούς, αλλά ανίκανο να εκπληρώσει την βασική αποστολή της κοινωνικής αλληλεγγύης για τους περισσότερους που έχουν την ανάγκη του. Στην πορεία της χώρας προς το 2006 το κοινωνικό κράτος ολοένα περισσότερο πρέπει να προσφέρει όχι καταφύγιο για την περιθωριοποίηση του ατόμου αλλά βάση εξόρμησης για την κατάκτηση της ζωής.

14.Η Ελλάδα ενισχύει την πολιτισμική της οντότητα. Ο σύγχρονος Έλληνας ολοένα περισσότερο είναι σε θέση να παρακολουθεί και να συμμετέχει δημιουργικά στην πνευματική, την επιστημονική πρόοδο στο σύγχρονο κόσμο. Ξέρουμε τα προβλήματα της Παιδείας μας. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει αρχίσει τη μάχη για την ανασυγκρότηση μιας βαρύτατα προβληματικής δημόσιας παιδείας. Είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε, να ολοκληρώσουμε αυτή τη μάχη. Είμαστε βέβαιοι

ότι θα την κερδίσουμε. Θα την κερδίσει η Ελλάδα, θα την κερδίσει η ελληνική νεολαία. Δεν είναι, όμως, μόνο μάχες, δυσκολίες και αναποδιές η πνευματική ζωή της χώρας. Έχουμε ένα κοινό που τα παρακολουθεί όλα αυτά και γίνεται όλο και πιο ενήμερο, όλο και πιο καλά πληροφορημένο, όλο και πιο απαιτητικό, όλο και πιο διψασμένο για γνώση και για ποιότητα. Έχουμε ακόμη, ξαπλωμένο σε όλες τις πολιτιστικά προχωρημένες χώρες, έναν ολόκληρο ελληνικό επιστημονικό και πνευματικό κόσμο που πλαταίνει τα πνευματικά σύνορα της Ελλάδας. Αυτός ο πολύτιμος και δύσκολος πνευματικός μας κόσμος δε μπαίνει μέσα σε φτηνά πολιτικά καλούπια. Εκείνο που οφείλουμε εμείς να του εξασφαλίσουμε είναι η μεγαλύτερη επικοινωνία με το κοινό και μέσα και έξω από τη χώρα. Τα υπόλοιπα μπορεί να τα κάνει μόνος του. Για τη ζωή του τόπου αυτός ο πνευματικός κόσμος είναι μια ακόμη μεγάλη πηγή δύναμης και δημιουργίας, εθνικής ταυτότητας και περηφάνιας.

15. Το όραμα για την Ελλάδα του 2006 είναι πια καθαρό: Μια Ελλάδα ισχυρή σε όλα αυτά τα μέτωπα. Μια Ελλάδα της ατομικής προκοπής, της συλλογικής ευημερίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης σ' ένα κόσμο ειρήνης και συνεργασίας. Εδώ βρίσκεται και για μας η μεγάλη πρόκληση. Εδώ θα είναι η μεγάλη μας νίκη. Γι' αυτό και δε ζητάμε από τον ελληνικό λαό το τίμημα κάθε πολέμου: ανθρώπινες ζωές, αίμα και δάκρυα. Του ζητάμε όμως μία minimum προσπάθεια από τον πατριωτισμό του. Γιατί στο απώτερο μέλλον δεν αρκεί η καθημερινότητα της πολιτικής, η καλή διακυβέρνηση, η καλή διοίκηση. Χρειάζεται μια νέα ιδεολογική κινητοποίηση, ένας

συναγερμός συνειδήσεων μέσα στην ελληνική κοινωνία. Εδώ, σε τούτο εδώ το συνέδριο, βρίσκεται η αφετηρία αυτής της εκστρατείας.

16. Σχεδιάζουμε την Ελλάδα του 2006, γιατί έχουμε αποδείξει ότι μπορούμε να φέρνουμε σε πέρας μεγάλους στόχους. Η Ν.Δ. επιδιώκει μάταια να σβήσει από τη μνήμη του λαού ακόμη και την ιστορία της τελευταίας δεκαετίας. Ας τους θυμίσουμε, λοιπόν, με πόση ειρωνεία, με πόσο χλευασμό σχεδόν, υποδέχθηκαν όταν δημοσιεύθηκε το χρονοδιάγραμμά μας για την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Τώρα που το πρόγραμμά μας εκείνο δικαιώνεται τολμούν και ισχυρίζονται ότι δεν κάναμε δα και τίποτα σπουδαίο. Ότι το ίδιο βλέπετε θα είχαν κάνει και κείνοι και ο κάθε κατά καιρούς αρχάριος που εμφανίζεται με το κέφι του ερασιτέχνη να κυβερνήσει τη χώρα. Ας τους θυμίσουμε ότι το 1999 μας παραδώσαν τον πληθωρισμό στο 14% και τον κατεβάσαμε σε έξη χρόνια κάτω από το 4%. Εικοσιπέντε χρόνια είχε να δει τόσο χαμηλό πληθωρισμό η Ελλάδα. Ότι μας παραδώσαν το έλλειμμα στο 15% και το κατεβάσαμε στο 2,1%. Ότι μας παραδώσαν ουσιαστικά μηδενική ανάπτυξη και ότι σήμερα η Ελλάδα αναπτύσσεται με ρυθμό 3,5%. Ότι μας παραδώσαν το Δημόσιο στα όρια της χρεοκοπίας, καμαρώνοντας κιόλας για τις περιβόητες “μαύρες τρύπες” που σκόπιμα είχαν προκαλέσει τους τελευταίους μήνες της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας το 1993, για να μην αφήσουν τη δική μας κυβέρνηση να σταθεί σε χλωρό κλαρί, αδιαφορώντας αν μαζί θα βούλιαζε και ο τόπος ολόκληρος. Ας τους θυμίσουμε ότι όχι μόνο εμποδίσουμε τη χρεοκοπία τότε

αλλά ότι από το 1993 και μετά όλοι οι προϋπολογισμοί, για πρώτη φορά στην πρόσφατη ιστορία της χώρας, έχουν εκτελεσθεί όπως σχεδιάστηκαν. Χωρίς υστερήσεις εσόδων και υπερβάσεις δαπανών. Ας τους θυμίσουμε ότι μας παραδώσαν ένα όργιο φοροδιαφυγής από τους έχοντες και κατέχοντες, ότι χρειάστηκαν οι δικές μας δημιουργικές πρωτοβουλίες, οι δικές μας σκληρές προσπάθειες για να αρχίσει να μπαίνει κάποιο χαλινάρι σε αυτό όλο το ξεχαρβάλωμα. Ας τους θυμίσουμε ότι μας παραδώσαν ένα Υπουργείο Οικονομικών, το στήριγμα και το νεύρο κάθε κρατικής προσπάθειας, σε κατάσταση ανυποληψίας και διάλυσης. Δικοί μας είναι οι νέοι θεσμοί που αρχίζουν να του δίνουν ξανά αποτελεσματικότητα με δικαιοσύνη στον εισπρακτικό μηχανισμό του κράτους. Ας τους θυμίσουμε, ας συνειδητοποιήσουμε καλλίτερα όλοι, ότι από τα δημόσια έσοδα, από τα κατάστιχα της εφορίας, αρχίζει και η ανασυγκρότηση και ο πατριωτισμός και η άμυνα της πατρίδας. Ας τους θυμίσουμε το όργιο των προεκλογικών παροχών του 1993 και τις δικές μας εκλογές του 1996, που στάθηκαν υπόδειγμα δημοσιονομικής σοβαρότητας. Ας τους θυμίσουμε πως η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, με επικεφαλής τον Ανδρέα Παπανδρέου, ήταν εκείνη που στάθηκε αντιμέτωπη στη διεθνή κερδοσκοπία, υπερασπίζοντας τη δραχμή, δηλαδή το βιοτικό επίπεδο του μέσου Έλληνα, με επιτυχία. Ας τους θυμίσουμε ακόμη κάτι που είναι, ίσως, σπουδαιότερο από όλα τα άλλα: ότι μας παραδώσαν ένα κοινωνικό κράτος που σκόπιμα το είχαν ξεχαρβαλώσει σκοπεύοντας να το παραδώσουν στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Εμείς το συγκρατήσαμε, το στηρίξαμε, για να το ξαναβάλουμε στην υπηρεσία του εργαζόμενου.

17. Όλα αυτά, συντρόφισσες και σύντροφοι, σημαίνουν ότι το ΠΑΣΟΚ κάνει πραγματικότητα εκείνα που λέει ότι θα κάνει. Φυσικά, κάναμε λάθη. Λάθη δεν κάνει ^{εμείς οι ωστοί} μόνον όποιος δεν τολμάει να κάνει τίποτα. Φυσικά και ήρθαν στιγμές αμφιβολίας και νοιώσαμε και μεις μέσα μας απογοητεύσεις. Δε νοιώθει απογοητεύσεις μόνον ^{εμείς οι ωστοί} όποιος πολιτεύεται μέσα στο τίποτα. ~~Όποιος~~ δεν τολμάει να ονειρευτεί έναν καλύτερο κόσμο. Αλλά ούτε τα λάθη ούτε οι απογοητεύσεις ~~φάνηκαν~~ ^{ήταν} ικανά να ματαιώσουν τη βασική μας προσφορά: Δώσαμε στο λαό κυβέρνηση σταθερά προσανατολισμένη στο δικό του συμφέρον. Στο γενικό συμφέρον, όχι στο συμφέρον της οποιασδήποτε ολιγαρχίας. Και για να διαφυλάξουμε ετούτη την κατάκτηση, σήμερα, πρέπει να προχωρήσουμε πιο πέρα.

Ποιους έχουμε συμμάχους σε τούτη την πορεία.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Οι στόχοι μας αυτοί καθορίζουν και το χαρακτήρα των συμμαχιών μας. **Η πρώτη συμμαχία μας: Είναι με τους δημιουργικούς ανθρώπους της οικονομίας και της κοινωνίας.** Είναι με τους νέους. Εκείνους που αφομοιώνουν τη νέα τεχνολογία, που φέρνουν το νέο στην παραγωγή. Εκείνους που χρειάζονται την απελευθέρωση της οικονομίας από ξεπερασμένα σχήματα για να ανοίξουν το δρόμο στις νέες παραγωγικές δυνάμεις. Τέτοιοι άνθρωποι υπάρχουν σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Είναι ο μεγάλος επιχειρηματίας που

θα αρμόσαμε
ωριμότητα
ωδύ αρωγία
σε το δικό
του συμφέρον
το μαυροκό
δεομο, το
ωραγματιμό και
οχι το σιμιαίαμα
ευαιριόαυο

ανοίγεται σε μια ξένη αγορά. Το στέλεχος της δημόσιας υπηρεσίας που παρακολουθεί και προσαρμόζεται με τις νέες ανάγκες του κοινού. Ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας που ξεκινάει με μια ηλεκτρονική τεχνολογία. Είναι η γραμματέας που κουράζεται πρόσθετα για να μάθει μια ξένη γλώσσα, ο εργάτης που αποκτάει μια νέα ειδικότητα, ο αγρότης που προσαρμόζει την παραγωγή του, που ξεκινάει μια οικολογική καλλιέργεια, ο φοιτητής και ο μαθητής που με την επίδοσή τους ανεβάζουν τα εφόδιά τους για το αύριο. Τέτοιοι άνθρωποι είναι η δύναμη και η ελπίδα του τόπου μας. Σε τέτοιους ανθρώπους στρεφόμαστε, αυτούς καλούμε να πυκνώσουν τις τάξεις του ΠΑΣΟΚ όχι για πολιτικολογία, αλλά για δημιουργική, ηγετική πολιτική δουλειά. Έχουν ακουστεί πρόσφατα, έξω από εμάς φωνές, και εκκλήσεις σε τέτοιους ανθρώπους να συγκεντρωθούν, να ξεχωρίσουν, να φτιάξουν νέα κόμματα, να δώσουν νέα ζωή στην πολιτική. Η πολιτική ζωή χρειάζεται πάντα την ανανέωση, συντρόφισσες και σύντροφοι, αλλά η απάντηση δεν βρίσκεται σε νέα κόμματα. Τέτοιου είδους κόμματα απομονώνουν τα στελέχη της κοινωνίας από το λαό και καταλήγουν να τα αχρηστεύουν. Οι ηγετικές δυνάμεις της κοινωνίας πρέπει να αναζητήσουν τη θέση τους σε ένα κόμμα μαζικό, όπως το ΠΑΣΟΚ. Να συναντηθούν με τον πολύ κόσμο. Να νοιώσουν από κοντά τα προβλήματά του, τις δυσκολίες στο δρόμο της αλλαγής. Να τριφτούν μέσα στις δημοκρατικές διαδικασίες, να κινηθούν μαζί με το λαό, όχι ξέχωρά του. Ετσι θα μπορέσουμε όλοι μαζί να φτάσουμε εκεί που κανείς μόνος του δεν μπορεί να ελπίζει ότι θα φτάσει.

18.Η δεύτερη συμμαχία μας είναι με όλους εκείνους που σε κάποια στιγμή ο αγώνας της ζωής ξεπέρασε τις δυνάμεις τους. Για λίγο ή για πολύ, δεν έχει σημασία. Οι αντίπαλοί μας, οι εχθροί της σοσιαλιστικής ιδεολογίας, μας κατηγορούν ότι στην πραγματικότητα δε συσπειρώνουμε σε συμμαχία αυτό τον κόσμο. Ότι απλά δημαγωγούμε. Αλλά εμείς οι σοσιαλιστές έχουμε άλλη αντίληψη για τον κόσμο. Στη συμμαχία αυτή υλοποιείται η ιερότερη αρχή μας, η αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης. Δεν είναι ούτε χάρη για κανέναν ούτε φιλανθρωπία το κοινωνικό κράτος. Είναι το μερίδιο από την κοινωνική παραγωγή που δικαιωματικά ανήκει στον κάθε εργαζόμενο, ανεξάρτητα από την περιουσιακή του κατάσταση, για τη συμμετοχή του στη γενική παραγωγική προσπάθεια. Αυτό είναι το νόημα του κοινωνικού μισθού. Οι συντηρητικοί αντίπαλοί μας έχουν κηρύξει πόλεμο εξόντωσης στον κοινωνικό μισθό. Δεν ταιριάζει στη νοοτροπία τους που βλέπει μόνο τον ανταγωνισμό και ποτέ τη συνεργασία στις κοινωνικές σχέσεις. Αναμφισβήτητα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τις δαπάνες του κοινωνικού κράτους με κάθε δυνατή οικονομία και σωφροσύνη. Είναι αναγκαίο για την επιβίωσή του που είμαστε αποφασισμένοι να εξασφαλίσουμε. Αυτό δε σημαίνει ότι θα ακολουθήσουμε τη συνταγή της συντηρητικής παράταξης που, με πρόσχημα τις οικονομίες, επιδιώκει την εξαφάνιση. Εμείς αποβλέπουμε στο περιεχόμενο του κοινωνικού κράτους, το διπλό του περιεχόμενο, το κοινωνικό και το οικονομικό. Κοινωνικά ενσαρκώνει τη συμμαχία ανάμεσα στους ανανεωτές της οικονομίας και σε κείνους που ενδέχεται να χάσουν προσωρινά από τις αλλαγές και πρέπει να εξασφαλισθούν για

να συνεχισθεί απρόσκοπτα η διαδικασία της οικονομικής προόδου υπέρ του συνόλου. Οικονομικά ενσαρκώνει τη χρήση ενός εργαλείου, μιας μεθόδου για την όσο το δυνατόν πιο γρήγορη και πιο αποτελεσματική επανένταξη στην παραγωγική διαδικασία του ανθρώπινου δυναμικού που προσωρινά περιθωριοποιήθηκε. Όσο γρηγορότερη η επανένταξη τόσο μικρότερο το οικονομικό και το ανθρώπινο κόστος της οικονομικής προόδου. Όσο γρηγορότερα βγάζουμε κάθε φορά τον εργαζόμενο από την ανεργία τόσο λιγότερο εξαρτημένος γίνεται και τόσο πιο χρήσιμος είναι για τη γενική προσπάθεια. Έτσι δένουμε την πρώτη με τη δεύτερη κοινωνική μας συμμαχία. Διαμορφώνουμε τη βαθμιαία ταύτιση των συμφερόντων ανάμεσα σ' εκείνους που αυξάνουν τον πλούτο της κοινωνίας και σ' εκείνους που στην παροδική εφεδρεία εξοπλίζονται για να ξανασυνδεθούν με την παραγωγή.

19. Η τρίτη μας συμμαχία είναι με το μέσο παραγωγό. Εκείνον που ούτε ανοίγει το δρόμο για την καινοτομία, για τη μεγάλη οικονομική επιτυχία, αλλά και ούτε έχει βρεθεί στην ανάγκη να στηρίξει την επιβίωσή του στην κοινωνική ενίσχυση. Ο μέσος παραγωγός πρέπει να προσχωρήσει και αυτός βαθμιαία στις προχωρημένες μεθόδους της οικονομικής πρωτοπορίας. Να επωφεληθεί και αυτός από τα μεγαλύτερα κέρδη της σύγχρονης οικονομικής εξέλιξης. Από το βαθμό που διεισδύει η οικονομική αλλαγή στο σύνολο του κοινωνικού σώματος κρίνεται η τελική της επιτυχία. Η επιτυχία όλων μας. Χωρίς την προσχώρηση του μέσου παραγωγού, του μέσου πολίτη, του κάθε απλού συμπολίτη μας, δεν υπάρχει σταθερή ούτε μόνιμη πρόοδος.

20.Η τέταρτή μας συμμαχία: Οι ενεργοί πολίτες. Αυτοί που συμμετέχουν στην πολιτική και κοινωνική ζωή, που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, που οργανώνουν το μέλλον τους στον δημόσιο χώρο, που εμπλουτίζουν με τα αιτήματα, τις αναζητήσεις και τις ενέργειές τους την πολιτική ζωή μας. Αυτοί που έχουν άμεση επαφή με τα προβλήματα και τις ανάγκες της ίδιας της κοινωνίας. Οι απαιτητικοί πολίτες, που δεν παραιτούνται ούτε αδιαφορούν για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, που μετατρέπουν σε προτάσεις την κριτική διάθεσή τους απέναντι στα προβλήματα της καθημερινότητας. Οι ενήμεροι πολίτες, που θέλουν να διαμορφώνουν άποψη για την τύχη και τις επιδιώξεις τους. Οι υπεύθυνοι πολίτες που γνωρίζουν τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους άλλους και στο κοινωνικό σύνολο, σε όλους όσους θέτουν τη φαντασία και την επινοητικότητά τους στη διάθεση της κοινωνίας. Απευθυνόμαστε στην κοινωνία των πολιτών.

Η ελληνική κοινωνία, μια κοινωνία που, αργά αλλά σταθερά, σπάει τα δεσμά με το πελατειακό σύστημα και τον παραδοσιακό κρατισμό, έχει όλο και περισσότερους τέτοιους πολίτες. Από τις πολιτικές κινήσεις μέχρι τους εθελοντές δασοπυροσβέστες και τους συλλόγους γονέων μέχρι τις κινήσεις καταναλωτών διαμορφώνεται ένα μεγάλο εύρος δυνάμεων με διάθεση για προσφορά στο σύνολο, με ικανότητες, γνώσεις και προτάσεις. Σ' αυτές τις δυνάμεις πρέπει να στραφούμε, να τις ενθαρρύνουμε, να στηριχτούμε

πάνω τους, να αντλήσουμε ιδέες από την εμπειρία και τις ευαισθησίες τους, να αξιοποιήσουμε την πολυμορφία και τον πλούτο τους. Χωρίς διάθεση για κηδεμόνευση, χωρίς πρόθεση επιβολής ή ελέγχου.

Σε μια εποχή όπου τα μεγαλόπνοα πολιτικά οράματα δεν μπορούν να κινητοποιήσουν την κοινωνία, σε μια περίοδο όπου η παραδοσιακή πολιτική αντιμετωπίζει μια γενικευμένη κρίση εμπιστοσύνης, μια ισχυρή κοινωνία των πολιτών είναι ο σύμμαχος ενός κόμματος που έχει εμπιστοσύνη στην αυτοοργάνωση των πολιτών και την αυτονομία της κοινωνίας, ενός σύγχρονου μεγάλου σοσιαλιστικού κόμματος.

Αυτή είναι η τετραπλή κοινωνική μας συμμαχία. Αυτή είναι η γλώσσα που πρέπει να μιλήσουμε ως ΠΑΣΟΚ στον ελληνικό λαό. Για να μιλήσουμε τη γλώσσα της έμπνευσης. Για να κηρύξουμε έναν νέο τρόπο ζωής, έναν νέο τρόπο συνεννόησης ανάμεσα στους ανθρώπους. Για να χτίσουμε μια νέα μεγαλόπνοη κοινωνική αλλαγή. Το σοσιαλιστικό κίνημα δεν έχει άλλο λόγο ύπαρξης. Υπάρχει για να φέρει ένα καινούργιο μήνυμα στην κοινωνία. Μιλάει τη γλώσσα του δυναμισμού σε κείνους που είναι ώριμοι να τραβήξουν μπροστά, τη γλώσσα της στήριξης σε όσους κλονίζονται, φέρνει το μήνυμα της συμμετοχής σε όλους. Με αυτό το μήνυμα, με αυτή τη γλώσσα απευθυνθείτε στο λαό, συντρόφισσες και σύντροφοι. Η επιβλητική απάντησή του θα δικαιώσει και τους παλιούς και τους νέους μας αγώνες.

Ενωμένοι θα προχωρήσουμε τα τρία μεγάλα σταυροδρόμια. Το σημερινό του συνεδρίου μας, το αυριανό των Ευρωεκλογών, του 2000, της μεγάλης νίκης του ΠΑΣΟΚ. Είμαστε η εγγύηση της σταθερότητας, της ανάπτυξης και της προκοπής αυτού του τόπου.